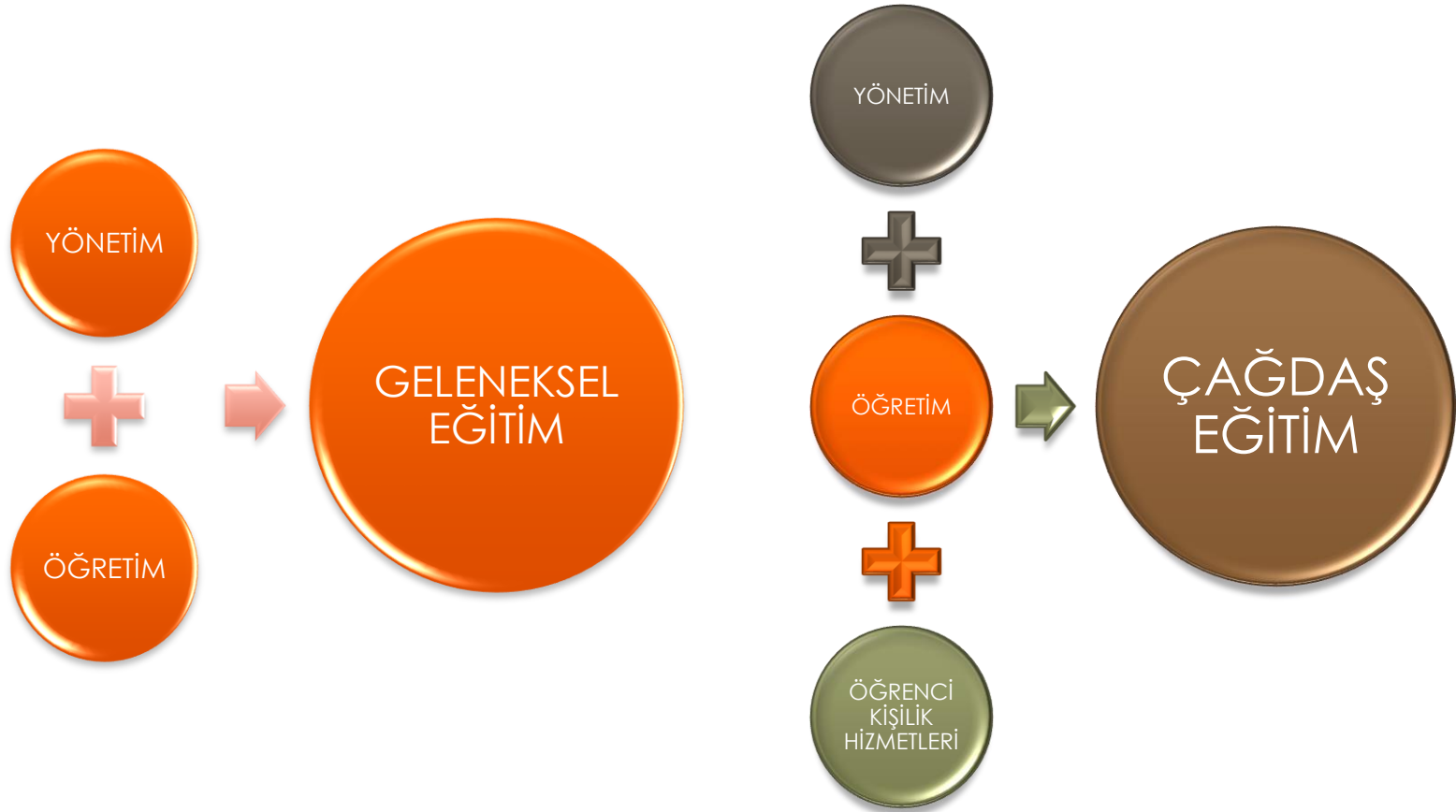

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA

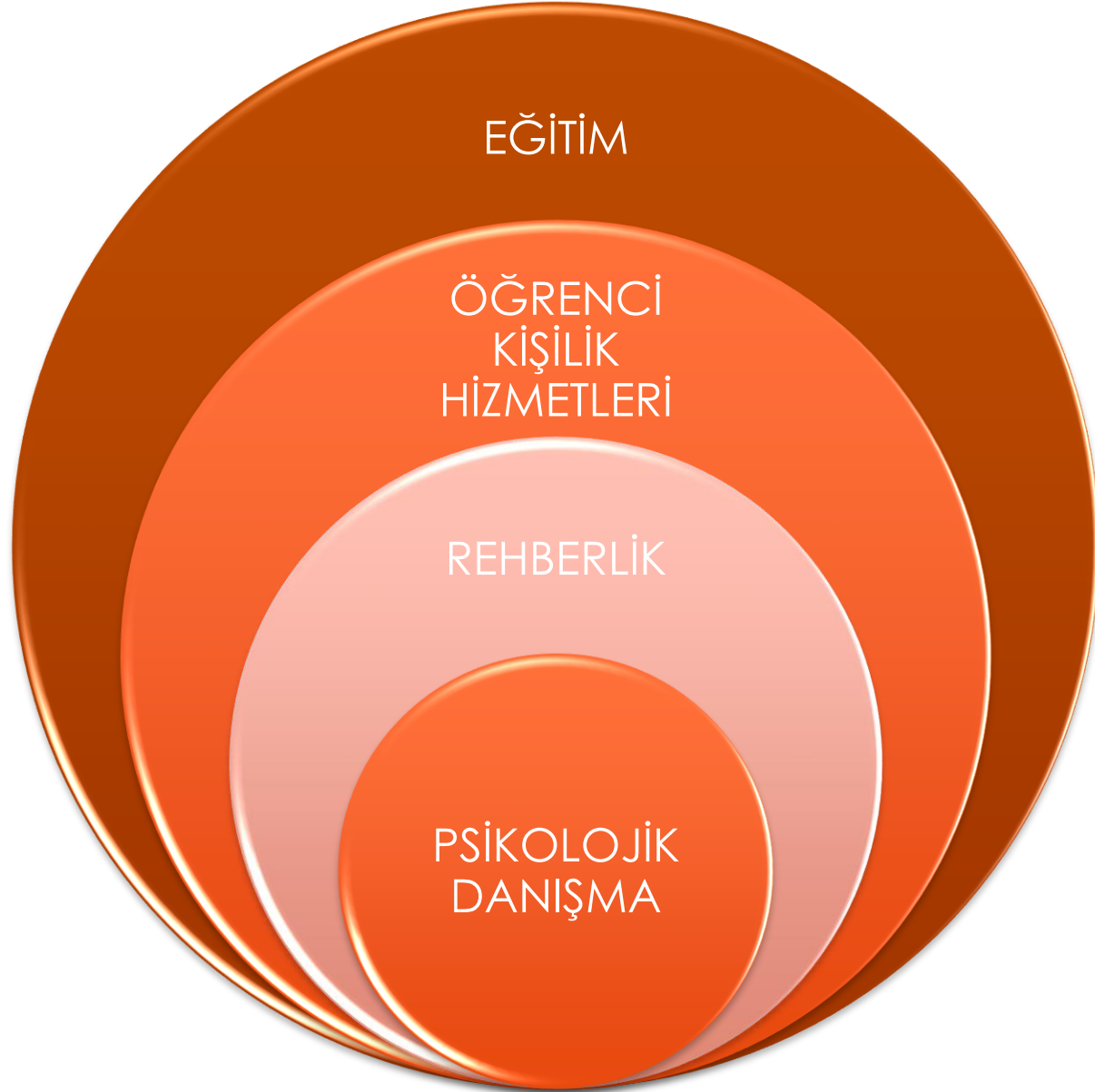

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANIN EĞİTİM SİSTEMİ İÇERİSİNDEKİ YERİ

REHBERLİĞİN EĞİTİM SİSTEMİ İÇERİSİNDEKİ YERİ

	NEDİR?	ÜÇÜNÜN ORTAK AMACI
ÖĞRETİM	Öğrencilere bilgi becerilerini kazandırmak için zihinsel güçlerini geliştirmedir . Öğretme-öğrenme sürecidir.	Bireyin bedensel, duygusal, bilişsel ve sosyal yeteneklerinin kendisi ve toplum için en uygun şekilde gelişmesine yardımcı olmaktır
ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ	Öğrencilerin öğretim faaliyetlerinden en etkili biçimde yararlanabilmeleri ve kendilerini her yönüyle tam olarak geliştirmeleri için uygun ortam sağlamaya, eğitim öğretim kalitesini arttırmaya yönelik hizmetlerin tümüdür.	
YÖNETİM	Öğretim ve ÖKH'nin iyi bir biçimde yürütülebilmesi için gerekli personel, araç gereç vb sağlama ve programları yürütmekle, çalışanlar arası işbirliğini sağlamakla yükümlü örgüttür.	

GELENEKSEL EĞİTİM ANLAYIŞI	ÇAĞDAŞ EĞİTİM ANLAYIŞI
Hayatın belli bir dönemi	Yaşam boyu
Sadece bilişsel alana yönelik	Bilişsel, duyuşsal, sosyal...
Konu merkezli	Birey merkezli
Öğretmek temelli	Öğrenme temelli
Ne öğretelim	Nasıl öğretelim
Tüm öğrenciler aynı	Her öğrenci özeldir
Öğretmen otoritesi	Demokratik ortam
Ezberci	Araştırma, yorumlama, üretme
Daimici, esasici	İlerlemeci
Davranışsal yaklaşım	Bilişsel yaklaşım
Öğrenci pasif	Öğrenci aktif

Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Amaçları Nelerdir?

- 1) Öğrencinin eğitim-öğretim etkinliklerinden üst düzeyde yararlanmasını sağlamak ve öğrenim başarısının yükselmesini geliştirmek,
- 2) Öğrencinin güçlü bir kişilik geliştirmesine ve çevreye uyum sağlamasına yardımcı olmak
- 3) Öğrencinin duygusal, sosyal ve fiziksel yönden bir bütün olarak sağlıklı bir şekilde gelişmesine olanak sağlayacak eğitim ortamı yaratmak
- 4) Öğrenciyi kendi kapasitesi ve farklılıkları ölçüsünde geliştirmek ve öğrencinin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmak
- 5) Öğrencinin yeteneklerine uygun meslek seçmesini sağlamak ve toplum için nitelikli iş gücü olmasına yardımcı olmak

ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ HANGİ HİZMETLERİ KAPSAR?

1-SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	Burs-kredi, barınma/yurt-pansiyon , ek görev-iş bulma , beslenme, ulaşım gibi hizmetleri kapsar.	Üniversite yıllarında kaldığımız yurtlar, kredi yurtlar kurumundan aldığımız ama ödemekte zorlandığımız krediler gibi...
2-SOSYAL KÜLTÜREL HİZMETLER	Serbest zaman eğitimi, spor, sanat ve kültür alanında çeşitli etkinlikler gerçekleştirme gibi hizmetleri kapsar.	Üniversite yıllarında katıldığımız sosyal kulüpler, çeşitli kurslar gibi...
3-ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ	Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için sunulan hizmetleri kapsar	Okullardaki kaynaştırma eğitimi verilen, görme, işitme, konuşma yetersizliği olan bireyler, otistik bireylere OÇEM'lerde, üstün yetenekli bireylere bilim sanat eğitim merkezlerinde sunulan hizmetler gibi....

4-ÖZEL YETİŞTİRME HİZMETLERİ	Başarısızlığı giderici çalışmalar ve kurslar, özel yetenekleri geliştirici çalışmalar, başarısızlık nedenleri ve verimli ders çalışma becerileri kazandırma gibi hizmetleri kapsar.	Öğrencilere yönelik açılan yetiştirme kursları, bilim olimpiyatlarına hazırlık için yapılan yetiştirme kursları gibi...
5-SAĞLIK HİZMETLERİ	Sağlık eğitimi verme/bulaşıcı hastalıklar ve koruyucu sağlık, tedavi gibi hizmetleri kapsar.	Çeşitli salgın hastalıklarla ilgili bilgilendirmeler, öğrencilere sağlık birimlerden ücretsiz sağlık hizmeti sunma gibi...
6-REHBERLİK HİZMETLERİ	Bireyin kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini kendine en uygun düzeyde geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce verilen psikolojik yardımları kapsar.	Öğrencilere okulda sunulan psikolojik danışma, oryantasyon, bireyi tanıma, bilgi toplama ve yayma, yöneltme yerleştirme, izleme, müşavirlik hizmetleri gibi...

Rehberlik Nedir?

REHBERLİK

Bir insanın başka bir insana veya gruba, o insanın ya da grubun en iyi bir biçimde yaşamasına, insanların kendilerini gerçekleştirmelerine en elverişli yolları bulabilmeleri için yapılan yardımlardır.

Bireye kendini anlaması, çevresindeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım sürecidir.

Bireylere çağdaş dünyanın ihtiyacı olan, mutlu ve üretken insanlar olabilmeleri için gerekli niteliklere ulaşmaları amacıyla, uzman kişilerce yapılan yardımları içeren bir süreçtir.

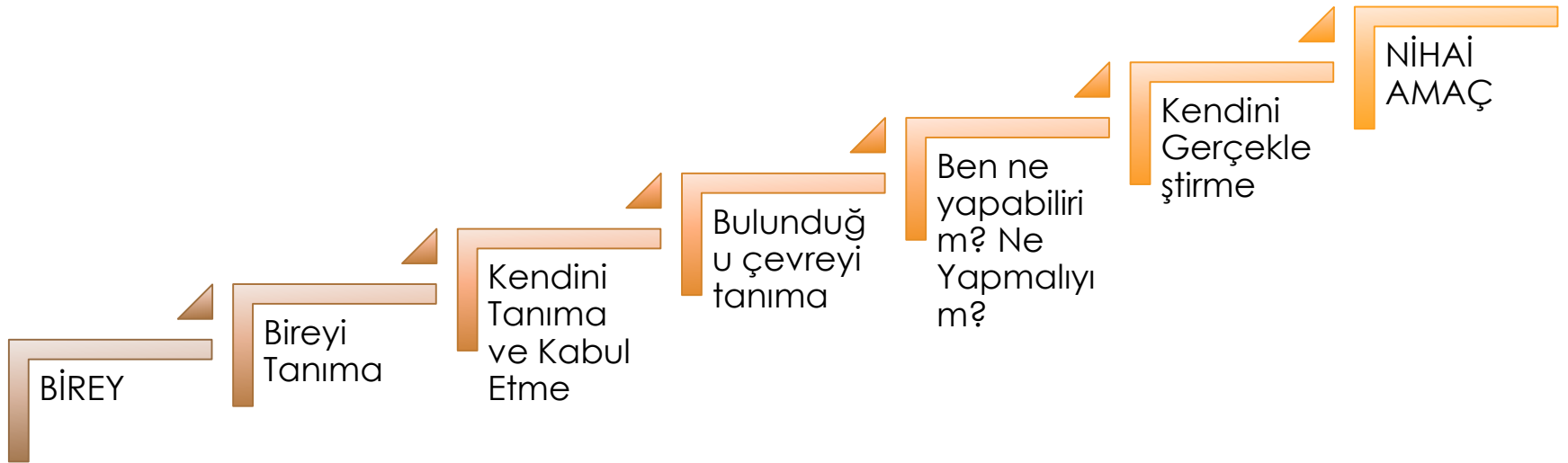
Bireyin kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini kendine en uygun düzeyde geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce verilen psikolojik yardımlardır.

Bireyin kendisini ve çevresini tanımasına yardım etme sürecidir.

Rehberlik Tanımlarındaki Ortak Noktalar Nelerdir?

Rehberliğin Amaçları Nelerdir?

Okullarda Rehberlik Neden Önemli?

- Okul çeşitlerinin artması
- Okul yapısındaki değişme ve gelişmeler
- Serbest zamanları değerlendirme gereksinimi
- Meslek seçiminin önemi
- Uyum sorunları
- Öğrenci başarısızlıkları
- Bireysel farklılıkların önem kazanması

SOSYO-KÜLTÜREL
VE
EKONOMİK FAKTÖRLER

Hızlı Değişen Topluma Uyumun Güçleşmesi

- Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler,
- Toplumlar arası kültürel etkileşimin hızlanması,
- İnançlar ve değerlerdeki değişimler,
- Nüfus artışı ve göçün etkisi,
- Kuşaklar arası çatışmalar,
- Suç işleme oranının artması,
- Ruhsal bozukluklar ve hastalıkların artması
- Kültür boşluğu yaşanması

Aile Yapısının ve İşlevinin Değişmesi

- Geleneksel aileden çekirdek aileye geçiş,
- Çocuk eğitiminde ailenin rolünü etkileyen çevresel etmenlerin artması,
- Ailenin fonksiyonlarından bazılarının okula kayması,
- Kadının çalışma hayatına katılması

Toplumda Nitelikli İnsan Gücü İhtiyacının Artması

- Kalkınmada nitelikli insan gücü gereğinin kabul edilmesi,
- Toplumsal iş hayatındaki değişimler,
- Mesleklerin çeşitlenmesi ve meslek seçiminin zorlaşması

FELSEFİ VE PSİKOLOJİK
FAKTÖRLER

Toplumda demokratik fikir ve düşüncenin gelişmesi

- Bireye verilen değerin artması,
- Bireylere tanınan seçme özgürlüğü,
- Bireye karar verme gücünün kazandırılması, ilerici eğitim anlayışının benimsenmesi.
- Duyguların yaşamdaki öneminin artması

Demokrasinin eğitime katkısı

- Eşit eğitim hakkı ve toplu öğretime geçiş
- Öğrenci merkezli eğitim anlayışının gelişmesi
- Demokrasinin gerektirdiği insan özelliklerinin kazandırılması için uygun ortam sağlama gereği

Psikoloji ve psikometrideki gelişmeler

- Bireyin kişilik özelliklerinin ölçülmesi ve tanınması
- Bireysel farkların eğitimde dikkate alınması gereği
- Eğitimde bireyin duygusal yönüne verilen önemin artması
- Bireyin özellikleri ile öğrenim ve meslek alanları arasındaki ilişkinin kurulması

Rehberliğin İlkeleri Nelerdir?

- 1) Rehberlik hizmetlerinde demokratik ve insancıl bir anlayış vardır, her birey saygıya değer bir varlıktır.
- 2) Rehberlik anlayışı her türlü çalışması ile öğrenciyi merkeze alan bir eğitim sistemini öngörür.
- 3) Rehberlik hizmetlerinden yararlanmada gönüllük esastır.
- 4) Rehberlik hizmetleri planlı programlı ve profesyonel bir yardım sürecidir.

5) Rehberlik hizmetlerinde gizlilik esastır.

6) Her birey seçme özgürlüğüne sahiptir. (Özerklik İlkesi)

7) Rehberlik uygulamalarında birey ile yakından ilgili olan herkesin anlayış ve işbirliği içinde olması gerekir.

8) Rehberlik hizmetleri tüm öğrencilere yöneliktir, ancak hizmetlerin odağında birey vardır.

9) Rehberliğin esası bireyin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmaktır.

10) Rehberlik hizmetleri öğrencilerin tüm yönleriyle gelişmelerine yöneliktir.

11) Rehberlik hizmetlerinden hayat boyunca yararlanılabilir.

12) Rehberlik hizmetlerinde bireysel farklılıklara saygı esastır.

13) Rehberlik hizmetleri eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

14) Rehberlik hizmetlerinde toplumsal sorumluluklar ihmal edilemez.

15) Rehberlik bir süreçtir.

16) Rehberlik uygulamaları her okulun amaç ve ihtiyaçlarına uygun olan alanlarda yoğunlaştırılmalıdır. Her okul için geçerli olabilecek tek tip ve standart bir PDR programı yoktur.

17) Okullarda nitelikli ve etkin eğitim programı, PDR hizmetlerinin etkin bir biçimde sunulmasını gerektirir. Rehberlik hizmetleri eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

18) Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesinde bilimsellik esastır.

KPSS 2010

İlköğretim 6. sınıf öğretmeni Rabia Hanım, sınıfa bu yıl katılan öğrencisi Tuğba'nın ailesinde şiddet gördüğünü fark eder. Okul çıkışında, Rukiye Hanım Kübra ile konuşur ve okul rehber öğretmeniyle görüşmesini ister. Kübra ise bu konuda konuşmak istemez ve rehberlik servisine gitmek istemediğini söyler. Rukiye Hanım aşağıdakilerden hangisini yaparsa gönüllülük ilkesine aykırı davranmadan Kübra'ya yardım etmiş olur?

- A)Sıra arkadaşına sorunu anlatır, ondan birlikte Kübra'yı ikna etmek için yardım isteyebilir.
- B)Rehberlik servisine gitmezse ailesiyle konuşmak zorunda kalacağını söyleyebilir.
- C)Rehber öğretmenden öğrenciyle görüşmesini isteyebilir.
- D)Kübra'yı rehberlik servisine götürüp rehber öğretmene sorunu anlatabilir.
- E)Kübra'yı zorlamaz, sorununu anlatacağı ve rehber öğretmenle görüşmek isteyeceği güne kadar bekler.

KPSS 2009

Aşağıdaki görüşlerden hangisi rehberlik ilkelerine uygundur?

- A) Gönüllü olmalarını beklemek yerine, rehberlik yardımı almaları için çocukları ikna etmek gerekebilir.
- B) Öğrenciye acımak ya da sempati duymak empati kurulmasını engelleyebilir.
- C) Kararsızlık yaşamaları durumunda seçenekleri sınırlandırarak öğrencilerin doğru kararlar vermeleri sağlanabilir.
- D) Bir okulda okul rehber öğretmeni yoksa deneyimli bir sınıf rehber öğretmeni rehberlik hizmetlerini yürütebilir.
- E) Okul rehber öğretmeni bir öğrencinin öğretmeniyle yaşadığı sorunları çözebilmesi için öğrencisi adına öğretmeniyle görüşebilir.

KPSS 2008

Bir okul rehber öğretmeni (psikolojik danışman), aşağıdaki davranışlardan hangisini gösterirse, psikolojik danışma ve rehberliğin temel ilkelerinden olan “gizlilik” ilkesini ihlal etmemiş olur?

- A) Etkili bir öğretim ortamı sağlanması amacıyla öğrencilerin kişisel gelişim dosyalarındaki özel bilgileri okuldaki öğretmenlerle paylaşmak
- B) Sınıf rehber öğretmenine, öğrencisini daha iyi tanıyabilmesi için öğrenciyle sürdürdüğü psikolojik danışma oturumlarının içeriğine ilişkin bilgi vermek
- C) Uyarıcı madde kullanan öğrencileri önceden bilgilendirerek, durumlarına ilişkin ailelerine haber vermek
- D) Şiddete karşı önlem alınması amacıyla mağdur öğrencilerin yazdıkları otobiyografileri müdüre göstermek
- E) Güvenlerini zedelememek için hiçbir koşulda öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmamak

Rehberlikle İlgili Yanlış Anlayışlar Nelerdir?

- Psikolojik danışma ve rehberlik yardımı, bireye tek yönlü olarak doğrudan doğruya yapılan bir yardımdır (YANLIŞ).
- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kanat germek ve sorunlarını onun adına çözmek gibi bir anlayış vardır.(YANLIŞ)
- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenilir. (YANLIŞ).

- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde kullanılan bütün yöntem ve teknikler amaçtır (YANLIŞ)(amaç değil araçtır)
- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, akademik bir öğrenme konusu ya da bir derstir. (YANLIŞ)
- Rehberlik bir disiplin görevidir gerektiğinde yargılar ve ceza verir.(YANLIŞ).
- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde her türlü sorunu hemen çözebilecek sihirli bir güç vardır. (YANLIŞ)

- Rehberlik yardımı sadece, "sorunlu" öğrencilere verilen bir yardımdır (YANLIŞ).
- Rehberlik, akıl ve öğüt verme işidir (YANLIŞ)
- Rehberlik sadece psikolojik danışmanlar tarafından yürütülen bir hizmettir (YANLIŞ)

KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME

- ❖ Bireyin kendisinde var olan potansiyelleri en üst düzeyde ortaya koyabilmesi ve her yönüyle geliştirebilmesi
- ❖ Belli bir zaman dilimi içinde olup biten bir şey olmayıp, bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreç
- ❖ Çağdaş eğitimin ve rehberliğin nihai amacı

Maslow, insanların doğuştan kendini gerçekleştirme güdüsüne sahip olduğunu ve bu kendini gerçekleştirme kavramını, insanın gizil gücünü kullanması ve geliştirmesi olarak ifade etmektedir.

Carl Rogers, kendini gerçekleştirme kavramı ile aynı anlama gelen "tam verimlilik", "tam kapasiteyle fonksiyonda bulunma" (fully-functioning) kavramını kullanmıştır.

- Gizil güçleri ortaya çıkarma

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Fizyolojik ihtiyaçlar: Bireyin hayatını sürdürebilmesi için gerekli olan ihtiyaçlar.... Bedensel...Açlık, susuzluk, cinsellik gibi...

Güvenlik ihtiyaı: Bireyin kendini güvende hissetmesi, tehlikelerden korunması, ayağını sağlam yere bastığını hissetmesidir.

Ait olma, yakınlık, sevgi ihtiyaı: Kişinin hem cinsleriyle ve karşı cinsten biriyle yakın olma, sevgi ilişkisi içinde olma ihtiyaıdır. Bir kimlik duygusu kazanma, aidiyet ihtiyaı...

Saygınlık ihtiyaı: Kişinin içinde bulunduğu toplulukta varlığının onaylanması, ona saygı duyulması, değerli olduğunu hissetme, statü sahibi olma ihtiyaıdır.

Bilme / tanıma ihtiyaı: Kişinin ėrenmeye karşı duyduğu ihtiyaçtır.

Estetik ihtiyaç: İnsanın güzel Őeylere karşı duyduğu haz ihtiyaıdır.

Kendini gerçekleştirme: Kişinin doğuştan getirdiği potansiyelleri gerçekleştirmeye duyduğu ihtiyaçtır. Kiři bu potansiyellerini ortaya koyamazsa, kendini engellenmiş ve huzursuz hisseder.

Robinson Crusoe adaya ilk düştüğünde parçalanana gemiden sahile savrulmuş birkaç yiyecek paketini topladı, daha sonra da birkaç parça eşyadan açıktan ve yağmurdan kurtulmak için korunacak kapalı bir yer yaptı. Önce yiyeceklerini(**fizyolojik ihtiyaç**), sonra da güvenli bir yeri düşündü (**Güvenlik ihtiyacı**). Daha sonra, Cuma ile yakın dostluk kurdu.(**Ait olma, yakınlık, sevgi ihtiyacı**) Cuma ile ilişkilerinde öğretmen rolü üstlenerek (dil öğreterek, araç kullanmayı öğreterek)**saygınlık** ihtiyacını giderdi. Crusoe, sonra düştüğü adayı keşfe çıktı ve bütün adayı tanıdı. Bir takvim yaptı. Rahatladığı anda şarkı söylemeye başladı. Bir kutudan çıkan kitapları okumaya başladı. (**Bilme tanıma ihtiyacı**). Daha sonra ellerindeki malzemelerden daha güzel bir kulübe, daha güzel kıyafetler yapmaya çalıştılar. (**Estetik ihtiyacı**) En son aşamada da kendisini adadan kurtarmaya yarayacak bir araç yapıp **kendilerini gerçekleştirmeye** çalıştılar.